

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΕΜΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ & ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Πράξη "Εκπαίδευση Αλλοδαπών & Παλιννοστούτων Μαθητών" υλοποιείται μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση" και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Κοινωνιο-γνωστικές παράμετροι της σχολικής ζωής

14 & 26 Φεβρουαρίου και 7 Μαρτίου 2013

52° & 151° Δημοτικό Σχολείο Αθηνών

Θρησκευτική ετερότητα και διαπολιτισμική εκπαίδευση

Άγγελος Βαλλιανάτος

Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ 01

Η θρησκευτική ταυτότητα των παιδιών στο σχολείο αποτελεί μέρος του τρόπου να μαθαίνουν. Πολλές από τις αυτονόητες έννοιες, εκφράσεις, συνήθειες του κυρίαρχου πολιτισμού μιας χώρας, δεν είναι εξίσου αυτονόητες ή ίδια κατανοητές από παιδιά που έχουν διαφορετικές πολιτισμικές καταβολές. Αν και στη θεωρία το παραπάνω είναι γνωστό, συνήθως του λείπει η αίσθηση του να αποτελεί κάποιος μέρος μιας μειονότητας. Το σεμινάριο προσδοκά να δώσει στοιχεία αυτής της αίσθησης, με σκοπό να κατανοήσουμε καλύτερα τους μαθητές και τις μαθήτριές μας.

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί τρόπο λειτουργίας ενός σχολείου, ενός μαθήματος, μιας διδασκαλίας. Απευθύνεται προς όλους ανεξαιρέτα τους μαθητές του σχολείου. Εκτός από τη συναίσθηση στην ύπαρξη πλειονοτήτων και μειονοτήτων, χρειαζόμαστε, ως εκπαιδευτικοί, να αμφισβητήσουμε ακόμα και στοιχεία που θεωρούμε προφανή, ώστε να συναντήσουμε τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες στην ποικιλία μιας τάξης. Το σεμινάριο στοχεύει στο να βοηθήσει προς την κατεύθυνση αυτή.

Το σχολείο αποτελεί μικρογραφία της κοινωνίας, όμως τα παιδιά δεν είναι εκπρόσωποι των πολιτιστικών επιλογών της οικογένειάς τους. Παρ' όλα αυτά, η εκπαίδευση που έχουν πάρει στο στενό κοινωνικό τους περιβάλλον, στην προσχολική τους ηλικία, σχετίζεται με τον τρόπο που νοηματοδοτούν και ερμηνεύουν αξίες, στάσεις και συνήθειες. Το σεμινάριο δίνει βασικά στοιχεία αυτής της ετερότητας.

Οι θρησκείες βρίσκονται στη βάση ή στο άλλοθι πολλών από τα γεγονότα που απασχολούν το σύγχρονο κόσμο. Ενώ, όμως γνωρίζουμε τις θρησκείες κατ' όνομα, ελάχιστα ξέρουμε για την πίστη τους, τις θεωρήσεις τους, τις απόψεις τους για τον κόσμο και τον άνθρωπο. Βασικά στοιχεία των κύριων θρησκειών που απαντώνται στους κατοίκους της Ελλάδας, μπορεί να βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση των παιδιών, αλλά και στην άρση στερεότυπων παραδοχών και παραπληροφόρησης.

Το μάθημα των Θρησκευτικών στο Δημοτικό σχολείο, εξαρτάται, συχνά, από τις προσωπικές θρησκευτικές παραδοχές των διδασκόντων. Εξακολουθεί, παρ' όλα αυτά, να είναι υποχρεωτικό μάθημα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Πώς διδάσκεται; Ποια είναι η φύση και η θέση του; Το σεμινάριο ελπίζει να πληροφορήσει τους διδάσκοντες με παραδείγματα, προσανατολίζοντάς το στον θρησκευτικό εγγραμματισμό των παιδιών, όπως προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις.

Σχολικός Εκφοβισμός – Μύθοι, Πραγματικότητα και Παρεμβάσεις

*Αλεξάνδρα-Αριάδνη Βασιλείου
Εκπαιδύτρια Ενηλίκων*

Σκοπός αυτής της βιωματικής επιμόρφωσης είναι η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών στο φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού και τις συνέπειές του στη σχολική κοινότητα. Θα ξεκινήσουμε με τον ορισμό του εκφοβισμού, τις μορφές του, τους μύθους που τον περιβάλλουν, καθώς και τις συνέπειες του στους μαθητές και τις μαθήτριες. Στη συνέχεια, θα εξερευνήσουμε τις συνέπειες του σε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Θα αναζητήσουμε βοηθητικές παρεμβάσεις και τρόπους επικοινωνίας που προάγουν τη δημιουργία κοινότητας. Μέσα από βιωματικές ασκήσεις, θα εμβαθύνουμε στη δυναμική ανάμεσα στους διαφορετικούς ρόλους (θύτης, θύμα, μάρτυρες, ενήλικες) και σε δυνατούς τρόπους παρέμβασης. Θα μελετήσουμε τις διαφορές ανάμεσα στον εκφοβισμό και τις συγκρούσεις.

Ο εκφοβισμός, ως μαθημένη συμπεριφορά (αποτέλεσμα κοινωνικοποίησης), μπορεί να αντιμετωπιστεί με την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων στην επικοινωνία και την ενσυναίσθηση. Αν και προτεραιότητα του κάθε σχολείου είναι, βεβαίως, η παρέμβαση για την άμεση διακοπή του εκφοβισμού, για μια αποτελεσματική και μακροχρόνια αντιμετώπιση του φαινομένου χρειάζεται η εκμάθηση νέων δεξιοτήτων. Αυτές είναι απαραίτητες τόσο στους μαθητές όσο και στους ενήλικες (γονείς και εκπαιδευτικούς). Αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα των μορφών επικοινωνίας σε κάθε είδους παρέμβασης, θα αναζητήσουμε τρόπους που προάγουν την επικοινωνία ενσυναίσθησης.

Βιβλιογραφία

- Olweus, D. (2009). Εκφοβισμός και Βία στο Σχολείο. Τι γνωρίζουμε και τι μπορούμε να κάνουμε. Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.
- Χιόνη, Μ. (2011) Αγωγή υγείας στο σχολικό περιβάλλον. Παρέμβαση για την πρόληψη του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού (bullying). Αθήνα.
- Χιόνη, Μ. (2011) Σχολικός εκφοβισμός (bullying): εκπαιδευτικοί και γονείς. <http://www.ssneond.sch.gr/keimena%20se%20word/via/5%20ekfobismos%20xioni.pdf> (προσπέλαση 6/2/2013).

Δημιουργικότητα και συγκρότηση ταυτότητας μέσα από την αντιπαράθεση της πολυπολιτισμικότητας και της κυρίαρχης κουλτούρας στην εκπαίδευση

*Δέσποινα Σταματοπούλου
Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας
Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Σε αυτό το σεμινάριο θα δοθεί μια συνοπτική παρουσίαση των ποικίλων συστατικών της δημιουργικότητας μέσα από τέσσερα επίπεδα ανάλυσης: της δημιουργικής διαδικασίας, των δημιουργικών ατόμων, της δημιουργικής παραγωγής και του δημιουργικού περιβάλλοντος έτσι ώστε να αναδειχθούν κάποιες προϋποθέσεις ή δυνατότητες εφαρμογών της καλλιέργειας της δημιουργικής σκέψης και έκφρασης στο σχολικό πολύ-πολιτισμικό περιβάλλον των σημερινών σχολείων, τόσο από την πλευρά του μαθητή όσο και από την πλευρά του δασκάλου.

Ίσως μια από τις θετικές, ενθαρρυντικές όψεις στην διαχείριση των προβλημάτων της σχολικής τάξης με πολυπολιτισμική σύνθεση να βρίσκεται στην δυνατότητα της καλλιέργειας της δημιουργικότητας, η οποία δίνει έμφαση στην ποικιλομορφία και είναι ιδιαίτερα ανεκτική στο διαφορετικό, δίνοντας έτσι κάποιες δυνατότητες επαναπροσδιορισμού του προβλήματος μέσα από μια άλλη οπτική. Μια πιο δημιουργική οπτική ίσως θα μπορούσε να λειτουργήσει συνθετικά στο χάσμα μεταξύ της έμφασης στις αξίες της «κυρίαρχης» κουλτούρας και της έμφασης στις αξίες της «διαφορετικότητας» που ενέχονται στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση.

Εμπλουτιστικά για την βαθύτερη κατανόηση της παραπάνω δυνατότητας θα αναδειχθούν διαστάσεις της δημιουργικότητας που αφορούν τη συγκρότηση ταυτότητας/εαυτού, τον ρόλο των κινήτρων στην διαδικασία της μάθησης (ενδογενή και εξωγενή κίνητρα), τους στόχους, τις ανάγκες, τις αποδώσεις και τα συστήματα πεποιθήσεων που φέρονται ως κυρίαρχα.

Βιβλιογραφία

- Καϊλα, Μ. & Ξανθάκου, Γ. (2002). *Το δημιουργικής επίλυσης πρόβλημα*. Αθήνα: Ατραπός.
- Μαγνήσαλης, Κ. (2003). *Δημιουργική σκέψη, Θεωρία, Τεχνική, Ασκήσεις, Τεστ, Παιχνίδια*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. (2004). *Δημιουργική σκέψη στο σχολείο και στην οικογένεια*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Rondari, G. (1985). *Η Γραμματική της Φαντασίας*. Αθήνα: Τεκμήριο.
- Τα Κίνητρα στην Εκπαίδευση* (1998). (Επιμέλεια: Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη). Ελλ. Γράμματα.

Ξένα Βιβλιογραφία

De Bono, E. (1973). *CoRT Thinking*. Elmsford, NY: Pergamon.

Gardner, H. (1993). *Multiple intelligences*. New York: Basic Books.

Sternberg, R. J. (ed.), (1988). *The nature of creativity*. New York: Cambridge University Press.

Sternberg, R. J. , & Lubart, T. I. (eds.), (1999). *The handbook of creativity*. New York: Cambridge University Press.

Sternberg, R.J. (2007). *Teaching for successful intelligence*. New York: Cambridge University Press.